

ĐUL MIRIŠE

I šesti dan je protekao sa suncem.

Poslijepodne su se bili navukli oblaci, čak se čula i obećavajuća grmljavina, ali sve je ostalo na tome.

Redakcija Biltena se raštrkala po holu KSC-a, jer nas FEDRINA prostorija nije ispoštovala.

Hoću reći, nije baš bila uslovna za rad.

U posjetu su nam stigli dugogodišnji prijatelji, Jesenko Muzaferija i Radmila Kocevska.

Vratio se i Strajo Krsmanović, koji nas je radi svojih obaveza bio nakratko napustio.

Mnogo mladih ljudi u i oko KSC-a.

Ansambl Adnana Mujkića.

Osjećam potrebu da se u ime svih nas koji smo vezani za Festival od srca zahvalim publici na posjeti svih ovih noći.

Pozorišna dvorana je i sinoć bila puna.

Predstava „Ljubav Omera i Merime“ nikoga nije ostavila ravnodušnim.

Bilo je za svakoga ponešto, muzike, pjesme, plesa...

Pozdravljam ovaj „projekat“ očuvanja sjećanja na našu prelijepu baladu „Smrt Omera i Merime“.

Meni lično su poslije završene predstave nedostajali po mnogima najljepši stihovi naše usmene književnosti:

„Đul miriše mila moja majko,
Čini mi se Omerova duša“

Večeras dvije predstave.

U 19:00h, mladi iz KŠC-a „Sveti Franjo“ sa predstavom „Zašto ste probudili svoga muža?“.

Vjerujem da će biti zanimljivo vidjeti kako se srednjoškolci snalaze sa ovom temom.

U 21:00h, glumci iz Gračanice sa predstavom „Ne mogu da platim! Neću da platim!“

Naslov me asocira na ono kad čovjek u kafani ustaje iza stola i kaže društvu: „Dajte vi ovo platite, meni nije ni do čega.“

Sa ovom predstavom završava se takmičarski dio.

A mi idemo dalje, još sutra!

SA PREDSTAVE
“LJUBAV OMERA I MERIME”
POZORIŠTE MLADIH TUZLE

SA OKRUGLOG STOLA “LJUBAV OMEGA I MERIME”

Mirza Skenderagić, moderator Okruglog stola, je pozdravio sve prisutne i poželio dobrodošlicu na još jedan Okrugli sto. Čestitao je Tuzlacima na odličnoj predstavi i zamolio režisera predstave da kaže nešto o spektaklu kojeg smo imali priliku gledati i da li je svjesno pravio tu teatarsku formu.

Adnan Mujkić, režiser predstave, kaže da nije imao osjećaj i cilj da stvara spektakl, nego je želio da priča priču. Nisu htjeli da prave spektakl, ali je publika to prepoznala. U Bosni i Hercegovini je značajno imati mjesto koje okuplja ovoliki broj ljudi, a to mora biti primijećeno i podržano. Dodaje da je važno da u vremenu kada se u nastavi maternjeg jezika i književnosti sve manje daje prilika učenicima da imaju svoj stav, omogućiti im da iznesu svoje stavove i viđenje ovog vrijednog teksta. U vremenu u kojem prijeti zatvaranje Nacionalne biblioteke, smatra da je ovakva vrsta pozorišta biblioteka. Pozorištu općenito prijeti opasnost od dosade, a u ovoj predstavi je spoj muzičkog, scenskog i dramskog, a to sve privlači ljude u pozorište.

Jelena Kordić Kuret, članica Stručnog žirija, čestitala je cijeloj ekipi na izvedbi i Adnanu kao izvrsnom pedagogu koji odgaja sjajne generacije i daje im mogućnost da se izraze. Pohvalila je predstavu, pogotovo u folklornom smislu, koji pripovjedački podsjeća na antički hor. Ono što je nedostajalo, po njenom mišljenju, jeste veća distinkcija između dva vremena. U savremenom svijetu, kada su mladim generacijama dostupne mnoge stvari, društvene mreže, bilo bi dobro da se vidjelo moderno čitanje ove balade.

Adnan Mujkić je objasnio da se proces radio odvojeno po grupama i spojili su se tek zadnjih dvadeset dana. Skoro svi su učenici Savremeno-umjetničke škole ili polaznici Akademije, stalo im je da stvaraju proces i koliko god da su željeli ostati savremeni, stalno su se vraćali u prošlost. Dodaje da razumije Jelenino pitanje, ali da je bolje da pitaju glumce zašto su željeli ostati u prošlosti i ne osavremeniti ovu baladu.

Iris Stuhli, glumica u predstavi, kaže da su dugo radili na tekstu, uvidjeli su slojevitost teksta pa su se trudili da zbog toga ne skrenu sa puta. Vuklo ih je originalno shvatanje priče i ostali su dosljedni tome.

Tatjana Aćimović, glumica u predstavi, dodaje da su od početka procesa zaljubili u originalni tekst i likove. Ono što je jako važno, profesori su im dopustili da se pronalaze u tekstu. Vezala se za likove Marije i Fatime, kao što se vezivala i za druge likove koje je igrala.

Sladana Zrnić, članica Stručnog žirija, čestitala je Tuzlacima na izvedbi predstave dodavši da je publika navikla da oni dođu sa dobrom predstavom i spektaklom. Zahvalila se Remiri Osmanović što je kao profesionalna glumica pristala da radi sa ovim mladim ljudima. Pohvalila je koreografiju, pjevanje, ples, ali je dala sugestiju režiseru da kada se radi adaptacija tekstova, treba staviti naglasak na dramaturgiju, a u ovoj predstavi su se više vidjeli opisi koji su se mogli skratiti i na taj način bi se dobile i kraće i emocionalnije scene. Suština je da publika plače, a ne glumci.

Armin Omerović, član Stručnog žirija, posebno je pohvalio Adnana Mujkića koji svojim radom i predanošću podsjeća na maratonca. Pozdravio Remiru Osmanović i njen angažman i glumu koja je jako ubjedljiva. Drago mu je da su postavili na scenu ovu bosanskohercegovačku baladu. U scenografiji je bosanska čaršija fascinantna, čaršijska pravila, običaji i tradicija dobro prikazani. Također je pohvalio autorske pjesme, pokrete, pjevanje, dikciju itd. Dodao je kako smatra da je dio ansambla koji je postavljen u savremni svijet mogao drugačije da prikaže svakodnevnicu, falilo je distinkcije između tradicije i sadašnjosti jer kada bi se Šeksir postavljao u suvremeni svijet, Hamlet bi mogao biti panker.

Vahid Duraković je pohvalio dosljednost poetici i spektakl jer su nekada sve predstave bile spektakl, a kasnije se pozorište svelo samo na dramsku radnju. Spektakl je legitimno pozorišno sredstvo, predstava traje dva sata, a publika je ostala do kraja i uživala. Kada je u pitanju emocija, smatra da je jasna i da nema potrebe da se dodatno naglašava posebno u sceni kada su prikazali jedan tabut i majku koja plače, a zatim dva tabuta i dvije majke, one su dovoljno potresne i treba voditi računa da se ne ode u patos.

Mirzu Skenderagića je zanimalo zašto su u naslovu promijenili smrt u ljubav, a u dramaturgiji kraj nisu promijenili.

Adnan Mujkić je odgovorio da je u baladi smrt samo posljedica, a ljubav je uzrok smrti. U sistemu poremećenih vrijednosti su se odlučili da pričaju o ljubavi jer je smrt zadatost. Kada je u pitanju scene sa majkama koje plaču, odgovorio je da jedino pričajući o tim majkama mogu se mijenjati današnje majke koje odlučuju o sudbini svoje djece i svojom ubjeđivačkom retorikom mogu da ih „odvedu“ bilo gdje, čak i u propast. Smatra da je jako važno da čitanje ovih djela postane obaveza, a ne izbor u nastavi jer ako se pusti na volju čitanje XY autora, društvo će postati „tri tačke“.

Zerina Mujkić (Merima), glumica u predstavi, kaže da su puno razgovarali o prošlim vremenima i životu i bilo joj je teško shvatiti odnose između ljudi jer su danas mnogo slobodniji i mnogo se lakše provjere neke stvari. Merima je povjerovala Omerovoj majci u predstavi, a danas bi se to na kafi ili telefonskim pozivom brzo riješilo. Smatra da su ranije imalo više povjerenja i poštovanja prema starijima, jer Merimaje lijepa, naivna i poštena djevojka i vjeruje da su svi takvi.

Kemal Fazlić (Omer), glumac u predstavi, je istaknuo Remirinu sposobnost ubjeđivanja, natjerao ga je da povjeruje u sve njena odluke. U toku procesa je razmišljao gdje su granice u odnosu sa roditeljima, kad ne poslušate roditelje, da li ste bezobrazni ili samo govorite svoje mišljenje.

Ajla Mušanović se zahvalila svojim prijateljima iz ansambla na saradnji, a žiriju publike na nagradi za najbolju glumicu večeri.

Remira Osmanović, glumica u predstvu, se zahvalila Adnanu na pozivu i prilici da radi sa mladim ljudima. Uvijek je iznenade njihovom energijom, znanjem, poletom i talentima te da joj je drago da stasavaju nove generacije mladih glumaca. Nije imala priliku ranije da igra ovakve uloge pa je kroz predstavu ispitivala i neke svoje granice.

Senada Milanović je rekla kako jako voli Adnanove predstave, a sudeći po broju publike vidi se da ih i publika voli. Drago joj je što su odabrali da obrađuju baš baladu, kojih nema baš puno u usmenoj književnosti i kojih, nažalost, često nema na pozorišnim daskama. Više joj se dopao tradicionalni dio, a kad je riječ o modernom vremenu smatra da su studenti mogli unijeti svoja iskustva jer i danas ima zabranjenih ljubavi, to jest Omera i Merime. Posebno joj se dopale kolektivne scene, naratori i pjevači.

Hana Efendić se zahvalila Tuzlacima na ovoj predstavi koja ju je natjerala na suze.

Željko Milošević je čestitao na predstavi prisjetivši se kako je Adnan u priču o Pozorištu mladih krenuo ni iz čega, a danas imaju dosta toga. Malo su ga iznevjerila očekivanja od glumaca s obzirom da je promijenjen naziv iz balade (iz smrti u ljubav) pa se nadao da će savremeno doba u predstavi ponuditi drugačije rješenje, a ne opet potcrtavati smrt. Također, sugerisao je glumcima da poslije narativnog dijela ostave nekoliko sekundi pauze prije muzike da bi omogućio publici da prožive emociju.

Lejla Idrizović je rekla kako je oduševljena činjenicom da su se djeca odlučila za izvornu verziju ove balade i na to mogu da budu ponosni. Ljubav je sama od sebe predivna i spektakularna i da, po njenom mišljenju, ova predstava ima odgojnu komponentu.

IZ UGLA KRITIKE

„Ljubav Omera i Merime“ Pozorište mladih Tuzle

Piše: Mirza Skenderagić

U savremenom izvedbenom prostoru postoji jedno neriješeno pitanje, a tiče se fenomena spektakla i njegovog dvostrukog značenja. Šta je zaista spektakl? U jednom smislu, spektakl podrazumijeva veličinu, brojnost, šarenilo, snažne emocije, historijsku ili religijsku temu, buđenje niskih strasti te po pravilu počiva na epskom djelu i može se definisati kao scensko-muzički spektakl, dok u savremenom teatru, spektakl je sinonim za savršenstvo, u izvedbi, u harmoniji svih elemenata te u umjetničkoj ideji koja pomjera granice, u pojedincu, u zajednici, u svijetu.

Za predstavu „Ljubav Omera i Merime“ Pozorišta mladih Tuzle, dramaturga i reditelja Adnana Mujkića, može se reći da je spektakularna u svakom smislu, osim u umjetničkom teatarskom. Sa 50 glumaca, plesača, pjevača i muzičara, članova Mladih Tuzle, kreira izuzetno bogate, razigrane, scenografski i kostimografski upotpunjene (naravno u mogućnostima amaterskog pozorišta), sa pojedinim zanatski izuzetnim glumačkim interpretacijama, posebno onim Kemala Fazlića i Zerine Mujkić kao Omera i Merime, Remire Osmanović kao majke Zehre, pa i Ajle Mušanović kao Fatime, ali isto tako ostaje na površini kada je u pitanju teatarsko značenje svega toga. Jer, uprkos dramaturškom prokušaju uspostave koncepta “teatra u teatru” sa usporenim razvojem uporedne savremene priče i njenim stapanjem sa historijskom, cilj ove predstave nije da upostavi novi, drugačiji, inovatniji teatarski jezik koji će koristiti dramski predložak za spektakularno suprostavljanje, recimo pojmu smrti u narodnoj baladi o mladom ljubavnom paru, već da publiku očara i zabavi svojom veličinom. Također, sa jednom takvom namjerom i u ovakvom obliku spektakla, nailazit će se na pojedine nedosljednosti i nejasnoće, kao što je recimo promjena originalnog naslova i zamjena „smrti“ u „ljubav“, ali opet uopšte ne mijenjajući osnovnu priču balade i završivši je dvostrukom smrću, tj. ponovo ubivši ljubav. Na ovaj način su zapravo iznevjerena očekivanja, s obzirom da je na neki način najavljen sretan ili drugačiji otvoreni kraj, a predstava završava u konačnom patosu tragedije. Kao najuspješniji segment predstave, izdvaja se muzička komponenta sa originalnim songovima i *live* pjevanjem, dižući predstavu nakon dramskih potonuća i osvajajući publiku svojom direktnošću, i to u saradnji sa nezadrživim koreografskim slikama.

Na kraju, sve je spektakl i ništa nije spektakl, ali okupiti 50 scenskih amatera i oživjeti zaboravljenu narodnu baladu, ne može se nazvati nikako drugačije.

KNJIGA UTISAKA**„Ljubav Omera i Merime“****Pozorište mladih Tuzle**

Odlično!!!

Najbolji na svijetu!

Savršeno!

Najbolja ikad

Topčina!

Savršenstvo

Super ime!

Spektakl, savršeno, kapa do poda!

Najbolji kao i uvijek!!!

Pobjeda!

Spektakl kao i uvijek!

Bravo!!!

Predobro

Fenomenalno, nikad bolji

1000/1000

Svaka čast

Super!

Svaka čast za cijelu postavu!!! Nadam se da dolazite i u Zenicu

Najbolja

Bravo Tuzla, bravo, bravo, bravo!

Predobra, jedna od favorita

Hanka je favorit, ali su Omer i Merima zasjenili!

Gledala bih još 1000 puta i plakala opet

Perfekcija, milina, emocija

RAZGOVOR SA...

ADNAN MUJKIĆ Režiser predstave "LJUBAV OMERA I MERIME"

Šesta predstava u okviru 52. Teatarskog festivala u Bugojnu dolazi nam iz Tuzle - Pozorište mladih Tuzla, riječ je o predstavi „Ljubav Omera i Merime“ u režiji Adnana Mujkića. Za početak, 40. režija, čestitam.

Kako dobar uvod i iznenađenje, mada nemam takav osjećaj jer svaki put ispočetka stvaram neke nove priče. Radim na procesom možda puno više nego na izvedbi, ali eto brojke govore da jeste 40. i možda mogu biti i malo neskroman pa reći da sam nešto i naučio.

Taman sam htjela reći kada ćeš prestati biti skroman? Nije mala stvar sve to što radiš, još 40. režija.
Nije mala stvar, pogotovo kada živite u jednom vremenu u kojem ste se odlučili baviti glumom. Kad sam završio glumu mislio sam da me čekaju sve prilike svijeta i onda se jedno jutro probudite i shvatio da nemam nikakvih prilika. Na vrijeme sam shvatio da nemam ništa od čekanja i nadanja da me neko pozove id a mi neke zadatke, zato krenuli stvarati neko svoje vrijeme, svoj prostor i evo, čini mi se da smo za ovih 20 godina napravili mnogo divnih stvari. Ovo je moja 40. režija, ali želim spomenuti da je ovo 101. premijera Pozorišta mladih Tuzle za 20 godina i sretni smo da su sve te predstave na sceni okupile 10 000 mladih ljudi, uzrasta od 6 do 30 godina, tako da je to neka brojka na koju smo mi jako ponosni.

Kad već pričamo o brojkama, 60 vas je došlo iz Tuzle na FEDRU?

Pa jeste, zato što mi volimo FEDRU i to je stvarno velika istina i evo ja već sad imam poteškoću, odnosno izazov za sljedeću FEDRU, jer kad se vratimo, svi će nas pitati šta sljedeće radimo za FEDRU. U našem godišnjegplanu rada namjenski planiramo produkciju za FEDRU. Postoje djeca i mladi ljudi koji ne razumiju da mi radimo redovne programe, ali s druge strane imamo nešto što se zove selekcija i ako se te godine sa konceptom uklopimo u selekciju, bićemo, ako ne, onda ćemo biti kao pratnja. Iskreno, sada već čeznem za onom drugom ulogom, što sam nekad kao student dolazio na FEDRU, a to je da budem tu sedam dana, da posmatram, gledam, učestvujem, i nekako imam osjećaj, da radim na sebi na drugi način jer, naravno, doći sa ovako velikom predstavom je čast i ja sam onako baš sretan i ispunjen ali je to i veliki posao, velika odgovornost. Mi smo se danas šalili u jednom trenutku, jer je ovo predstava koja je pravljena u martu za 20. rođendan Pozorišta mladih Tuzle i našalili smo se, tek smo u 6. mjesecu otplatili dugove premijere, ali smo ipak beskrajno zahvalni i sretni što smo ovdje.

Je li teško okupiti i animirati 60 mladih ljudi? Imaju li talenta, volje, želje za učenjem i radom?

Nisam čovjek koji spada u onu generaciju mladih ljudi koji kažu da je teško raditi sa mladima, da su mladi nezainteresovani, da nisu građanski aktivni. Ja sam drugog mišljenja, da mlade ljude treba znati otključati, motivisati, zaljubiti, a kako drugačije nego dajući sebe potpuno, direktno, beskraino i sa puno ljubavi. Mi tako radimo, zato i opstajemo. Mi trenutno pored ove ekipe imamo još 250 članova u Tuzli koji igraju drugih 11 predstava.

A nisi ih mogao sve dovesti?

Odat ću vam malu tajnu. Desetak auta sa porodicama dolazi večeras na predstavu, koji nisu dio ove ekipe, a koji žele gledati ovu predstavu i vidjeti šta je to FEDRA i koliko nama FEDRA znači, tako da mi je to sada nova trema i briga. Naravno da nalete i krize. Krize su kada imate generaciju mladih ljudi koja nije prihvaćena i shvaćena, pa i u kući, u široj ili daljoj porodici, u školama, na ulici, u društvu. Svi odnosi su nekako kratkoročni, kratkotrajni i onda je njih jako teško zaljubiti u proces koji traje 3-4 mjeseca vjerujući da će za neka 4 mjeseca u sali biti 500-600 ljudi. Ali kada se to desi onda oni dobiju vjetar u leđa i evo, taj vjetar nas je doveo ovdje.

Sjajno! Moram da te pitam o Omeru i Merimi. Kakvog Omera i Merimu nam dovodiš, šta to publika ima priliku da gleda, jer je sada u pitanju ljubav?

Da, ja smatram, generalno u toj baladi uvijek sam imao problem što se u naslovu krije riječ smrt. I smatram da je tu smrt posljedica nečeg drugog. Počeo sam razmišljati o ovoj baladi iz ugla – šta je bio uzrok? Shvatio sam da je uzrok bila jedna iskrena i čista ljubav. S obzirom da ne mogu prihvatiti da je uzrok smrti ljubav, odlučio sam sa sobom baviti se eksperimentalno tom temom. Dobio sam grupu učenika, srednjoškolaca, učenika trećeg razreda koji nisu čuli za ovu baladu. Razlog tome jeste školstvo, a to i jeste razlog mojoj motivaciji. Mi ovo djelo, u ovom ruhu, u ovom izdanju urađeno potpuno svjetski, želimo donijeti nekim sljedećim generacijama, kroz koji će oni prije svega znati da su ovdje nekada živjeli neki ljudi koji su se tako krvnički borili ni za šta drugo nego za ljubav, a s druge strane, imali su dvije majke koje su meni bile motivacija. Dao sam sebi dao za pravo da poslije toliko rada sa mladim ljudima u ovoj predstavi ispitujemo tu nikad prerađenu traumu jedne žene, koja se nikada nije suočila sa svojim gubicima kroz život i koja je ostala kao samohrana majka da odgaja ovamo kćerku, ovamo sina, a koje nisu same sa sobom raščistile te stvari, te ih prenijele na neke nove generacije. Ja ne želim da vjerujem da će se ta trauma generacijama trajno prenositi i tu se možda krije ishod smrti, gdje je smrt rješenje da bi se ta trauma zaustavila i da bi se majka na kraju pokajala što se ovdje i desilo.

Hvala ti! Beskraino ti hvala za sve što radiš, za sve što donosiš, za to što si toliko optimističan, hvala puno i sretno!

Hvala za tako velike riječi i za tako veliku sreću, jer će nam trebati. Dolaze nove generacije koje puno toga ne znaju, ali vjerujemo da nas pozorište može puno toga naučiti.

PREDSTAVLJAMO

AJLA MUŠANOVIĆ

Glumica večeri

predstave

“LJUBAV OMEGA I MERIME”

Ajla, čestitke za nagradu „Glumica večeri“ i za početak ovoga razgovora zamolio bih te da se našim čitaocima predstaviš.

Dolazim iz Tuzle, tačnije iz Pozorišta mladih Tuzla. Studentica sam druge godine Medicinskog fakulteta u Tuzli. Pozorištem se bavim već nekih deset godina. Prošla sam sve faze Dramskog studija Pozorišta mladih iz Tuzle, kojega vodi Adnan Mujkić.

Jesu li se slegli utisci zbog nagrade koju si večeras dobila?

Zaista nisam očekivala ovu nagradu. Da budem iskrena, nisam ni znala da se nagrada dodjeljuje odmah nakon predstave, na Okruglom stolu. Jako sam zahvalna publici koja mi je dodijelila ovu nagradu i ona će mi u svakom slučaju biti poticaj za daljnji rad.

Kako je tekao proces rada na predstavi, budući da se zaista radi o kompleksnom projektu?

Ja sam pored ovog svog glumačkog angažmana na predstavi bila Adnanu saradnik i za koreografiju, tako da sam zajedno s njim radila i na plesnim pokretima. Tako da sam radila, kako se to kaže, na dva fronta. Zaista sam uživala u oba ova segmenta. Proces jeste bio težak zbog velikog broja proba i trebalo je dosta rada i truda da se sve to uklopi. Ono što je meni bilo najteže u radu na ovoj ulozi, jeste taj emotivni dio procesa jer je Fatima poprilično kompleksan lik u predstavi, mada to na prvi pogled možda i ne izgleda tako.

Publika je sjajno primila predstavu, kao uostalom i sve vaše predstave koje ste ovdje izvodili. Kakvi su utisci po pitanju toga dijela večerašnjeg nastupa i generalno o organizaciji Festivala.

Publika je bila sjajna, sala je bila ispunjena, odlično je prihvatila predstavu što je najbitnije jer bugojanska publika zna šta je pozorište. Generalno, organizacija vašeg Festivala je kao i uvijek odlična i perfektna. Uvijek nam je drago doći u Bugojno i ovim putem se još jednom zahvaljujem vama iz organizacije Festivala i vašoj sjajnoj publici.

FEDSIKON

1. **Ime i prezime:** Lejla Lamija Mešanović
2. **Mjesto iz kojeg dolazite:** Tuzla
3. **Da ne znate koliko imate godina, šta biste rekli, koliko ste stari?**
Četrnaest (14) godina. 😊
4. **Koliko godina ste u teatru?** Sedam-osam (7-8) godina.
5. **Da se sreća mjeri novcem, koja vrsta posla bi vas učinila bogatim?**
Rad s djecom na polju umjetnosti, pedagogije i psihologije.
6. **Šta je gore – doživjeti neuspjeh ili nikad ne pokušati?**
Nikad ne pokušati!
7. **Da možete promijeniti jednu stvar na svijetu, šta bi to bilo?**
Voljela bih da se ljudima pruži više prilika da razviju emocionalnu inteligenciju.
8. **Je li se vaš najveći strah ikad ostvario?**
Nisam sigurna šta je moj najveći strah.
9. **Šta biste radije bili – problematični genijalac ili sretna budala?**
Problematični genijalac.
10. **Koje je najvažnije obećanje koje ste sami sebi dali?**
Ne smijem nikada odustati od svojih ciljeva.

PREDSTAVLJAMO

JELENA KORDIĆ KURET

Članica Stručnog žirija

Članica Stručnog žirija 52. FEDRE je i glumica Hrvatskog narodnog kazališta u Mostaru Jelena Kordić Kuret. Osim žiriranja, ove godine navodite i radionice „Tijelo kao instrument“.

Pozivu da budem u žiriju, ali još više i pozivu da vodim radionice sam se rado odazvala. Ja već dugi niz godina i vodim radionice pri HNK Dramski studio mladih, i znam koliko mi je to jedan kreativan i još smisleniji posao od samog posla u teatru.

Šta na FEDRI mladi kroz radionicu imaju priliku da uče?

Kada me organizator pozvao, sama sam razmišljala o tome kako za proces radionica imam samo 7 dana, a moj rad (istraživački postupak) iziskuje mnogo više vremena, htjela sam da im prenesem svoje znanje u nekom kratkom vremenu. Radionicu sam nazvala „Tijelo kao instrument“, a govore o istraživanju kroz muziku. Činilo mi se da na ovaj način mogu upravo kroz muzički instrument prikazati šta to glumačko tijelo podrazumijeva, kako u zanatskom tako i u stvaralačkom smislu. U principu, mogu im proslijediti neko svoje znanje i alate koje ja koristim u radu, a nadalje je na njima hoće li ih koristiti ili naći vlastite pristupe bavljenju ovim poslom. Ono što mi je najvažnije u radu s mladim ljudima jeste da razgovaramo o etici ovog posla i jako mi je važno da prepoznaju koja su to moralna načela profesionalne etike, jer oni svoje povjerenje predaju u nečije ruke. To su sve mladi ljudi, bez puno životnog iskustva ali i iskustva u ovom poslu. Bavimo se jednim vrlo tananim i delikatnim poslom u kom je teško naći granicu. Oni moraju znati da su u nekom zdravom okruženju te prepoznati gdje se nalazi granica na kojoj iz zdravog ulazimo u nezdravo okruženje.

Spomenuli ste to da mladi nemaju iskustva, a da li imaju talenta? Ako osoba nema talenta, da li može naučiti da glumi?

O tome sam i s njima razgovarala – šta znači talent, jer je to po nekoj definiciji izuzetna sposobnost za nešto. Govorim im da neki ljudi imaju prirodni, sirovi talent, što se rijetko rađa, ali on sam po sebi ne znači mnogo ako ne radite na njemu i drugim vještinama. Ja sam stava da se sve na ovom svijetu može naučiti. Vjerujem da čak i ljudi koji nemaju sluha mogu naučiti pjevati. Mislim da u svima nama čuči genije, ali smo samo po prirodi našeg života puni nekih inhibicija, i ne znamo za svoje talente i šta sve na ovom svijetu možemo.

Prvi put ste na Festivalu FEDRA, pet predstava je iza nas. Kako Vam se čini? Jeste li očekivali uopšte da ovako rade?

U principu jesam došla sa očekivanjima. Već sam prije pričala sa kolegama koji su bili na FEDRI, i oni su mi, ne štedeći riječi, baš onako nahvalili Festival. Bez obzira na to sam se i dodatno oduševila festivalom jer vidim koliko se kroz ovaj festival ulaže u kulturu ovog grada, u mlade ljude ovog grada. Ovo je

festival jako bogat sadržajem, pored takmičarskih predstava, tu je i prateći program, dječije predstave, izložbe, radionice. Ovo je festival koji zaista može biti primjer drugim, čak profesionalnim festivalima, kako se radi posao.

Kao član žirija, šta ćete gledati pri ocjenjivanju i šta je ono na šta ćete posebno obratiti pažnju?

Iskreno, pored toga što sam prvi put na FEDRI, ja sam prvi put u bilo kakvom žiriju. Nosim odavde mnogo novih iskustava. Na ovakvom festivalu je vrlo nezahvalno biti u žiriju. Ovo su sve ljudi koji rade isključivo entuzijazmom, punim srcem, bez interesa i sa velikom ljubavlju – tako da je ocjenjivati sve to vrlo nezahvalno, naročito meni kojoj je to prvo iskustvo. S druge strane, treba postojati i taj aspekt upravo zbog učesnika, da bi i oni mogli da se razvijaju i rade na sebi. Ocjenjivat ćemo ono što se uvijek ocjenjuje na ovakvim festivalima – sve što čini jednu predstavu. Što se mene tiče, oni su dobili svaku nagradu jer toliko važno da amaterski teatar živi na raznim mjestima, a svjedočili smo i koliko pojedinac može da utiče na svoju zajednicu, ali i šire društvo.

Ono što moramo da spomenemo jesu okrugli stolovi koji zaista imaju posebnu atmosferu. Ja pretpostavljam da su Vam kolege prenijele da se ovdje iznose i sugestije i kritike, dok se na profesionalnim teatarskim festivalima, čini mi se, ustručava dati kritika. Jeste li očekivali takvu situaciju, a i kako je Vama generalno sugerirati amaterima i davati kritike?

Meni se čini da su ovo najsmisleniji okrugli stolovi na kojima sam ja bila. Prije svega me oduševljava to što je svaki okrugli sto kreće publikom, što mi govori da su to ljudi koji nisu došli samo da se zabave, pogledaju predstavu i odu kući, već da ih zanima i proces rada, sadržaj, sve ono što ti glumci imaju za reći. Mnogo je konstruktivnih razgovora te su okrugli stolovi iskreni, a pritom tako opušteni, neopterećeni i sa dozom respekta prema svačijem mišljenju. Nema ljutnje, a čini mi se da ima i zahvalnosti i želje da se ukaže na neke stvari, što mi govori da oni nisu završili samo sa premijerom proces i rad na predstavi, nego su žedni i gladni znanja – „dajte nam još“ i „hvala na svakoj sugestiji“.

Šta biste, kao profesionalna glumica, savjetovali amaterima, ali i budućim profesionalnim glumcima?

Rekla bih im da se nastave baviti ovim, da ustraju, ne odustaju, a mogu i razumjeti da im se to dešava, upravo zato što nailaze na različite prepreke u svom okruženju, od strane zajednice ali čak i najbližih. Ovo što oni rade je jako važno za naše društvo. Iako sam festival nema određenu temu, do sad smo vidjeli predstave koje se bave različitim devijacijama našeg društva, tako da je to njihov način da se ukaže na problematiku koja se nalazi u našem društvu. Upravo iz tog razloga smatram da je to zaista važno i mislim da im treba biti misao vodilja zašto se trebaju nastaviti baviti ovim poslom.

I za kraj, moram da pitam za HNK Mostar – trenutno ste na pozorišnoj pauzi, a u septembru počinje nova sezona?

U našim okolnostima je teško odgovoriti na ovo pitanje jer se ne nalazimo u našoj kući, HNK se gradi, nastavljen je taj projekat, tako da smo se prebacili u prostor Doma kulture „Kosača“. Oni imaju svoje vlastite programe pa se moramo tome i prilagođavati. Radimo, međutim za naredni period imamo nešto u planu, u teoriji, ali ne bih ništa konkretno o tome govorila, jer je sve podložno promjenama, pa moramo o tome još improvizirati. Naša zadnja predstava „Stepski vuk“ u režiji Tamare Kućinović ide na MESS na jesen i to je ono što sigurno mogu reći.

Hvala Vam. Nadam se da ćete što lakše odabrati nagrađene.

VEČERAS

Mala sala
19,00 sati

Takmičarski
program

Dramska sekcija JU Katolički školski centar Sv. Franjo,
Opća gimnazija Tuzla

ZAŠTO STE PROBUDILI SVOGA MUŽA?

Tekst: Ivana Petrović

Režija: Ivana Petrović

Igraju:

Dario Pojer
Andrea Kovačević
Rebeka Antić
Anja Šerak
Iris Altumbabić
Magdalena Tomić
Anja Marković

Dramaturgija: Ivana Petrović

Saradnica u radu na predstavi: Doris Kovačević

Ton: Daria Pavić

Svjetlo: Sonja Stjepanović / Doris Kovačević

Dizajn plakata i promidžbenog letka: Deni Erdeljac

Koreografija i scenski pokret: Doris Kovačević

Izbor muzike: Doris Kovačević

Tekst pjesme *O duši*: Andrea Kovačević i Magdalena Tomić

Vokal pjesme *O duši*: Magdalena Tomić

Scenografija: kolektivno

Kostim: kolektivno

Izrada marama: Pera Josipović

O predstavi:

Predstava *Zašto ste probudili svog muža?* predstavlja autorski projekt dramske sekcije KŠC »Sveti Franjo« Opće gimnazije Tuzla. Inspirirani stvarnim događajem, mladi glumci odlučili su istražiti duboke slojeve problema nasilja nad ženama, koji su sve prisutniji u društvu. Kroz različite situacije, scenski pokret i ples, predstava detaljno prikazuje kako se ovo nasilje manifestira i kako utječe na živote svih žena.

Suptilna gestikulacija i eksplozivne scene vode publiku kroz emotivnu vožnju, istražujući psihološke, socijalne i emocionalne aspekte ovog problema. Svaki pokret, gesta i plesni korak nose sa sobom težinu stvarnosti koju žene doživljavaju. Ova predstava osnažuje žene da progovore i traže podršku, ističući važnost solidarnosti i zajedničkog djelovanja u borbi protiv nasilja nad ženama. Svi mladi ljudi koji su dio ovog projekta žele i spremni su promijeniti svijet. Predstava nije samo pozornica za izvođenje, već i poziv na akciju i promjenu.

VEČERAS**Dozorišna dvorana
20,30 sati****Takmičarski
program****Kulturno – umjetničko društvo Adem Alić, Gračanica
NE MOGU DA PLATIM! NEĆU DA PLATIM!****Tekst: Dario Fo****Režija: Mirela Trepanić Grbešić*****Igraju:***

Albina Sumbić (Ana)
 Lejla Nasić (Megi)
 Mirza Krtičić (Mario)
 Fahrudin Krtičić (Lovro)
 Miralem Džaferović (Šef policije)
 Smajo Hasić (Narednik)
 Miralem Džaferović (Otac)

Dramaturgija: Mirela Trepanić Grbešić**Kostimografija:** kolektiv**Scenografija:** Mirela Trepanić Grbešić i Miralem Džaferović**Izbor muzike:** Mirela Trepanić Grbešić**Autorska muzika:** Mario Knezović (finalni song)

O predstavi:

Komedija „Ne mogu da platim, neću da platim“ nobelovca Darija Fo, nastala je prema istinitom događaju koji se desio u Italiji sedamdesetih godina dvadesetog vijeka. Bio je taj slučaj gdje su žene u jednom supermarketu revoltirane zbog strašnog poskupljenja namirnica uzimale sa polica, a platile su koliko su htjele ili nisu uopće ni platile. Dario Fo se na komičan način bavi tom situacijom, u kojoj mali ljudi ne vide da su dotakli samo dno, gdje jedva preživljavaju dok ih to jedno u nizu od poskupljenja ne osvijesti, i dovede u situaciju da se bore za opstanak. Tekst je adaptiran u našu bosanskohercegovačku svakodnevnicu, gdje će se prepoznati oni koji jedva sastavljaju kraj s krajem, kao i bogati koji eksploatišu radnike, te političari koji im u tom pomažu.

6. DAN FESTIVALA

**6. DAN
FESTIVALA**

REDAKCIJA BILTENA**52. FEDRE**

- 1. Adin Kurbegović**
- 2. Belma Šabić**
- 3. Suad Velagić**
- 4. Ermina Musić**
- 5. Nedžad Milanović**

- 6. Senada Milanović**
- 7. Mirza Bušatlić**
- 8. Emina Duradbegović**
- 9. Ajla Sušić**

OBAZIRANJA

FEDRO: Ja derneka sinoć, viru ti ljubim.

FEDRINICA: Baš je bilo lijepo, probudilo mi sjećanja.

FEDRO: Kakva sjećanja? Na nastanak balade?

FEDRINICA: Jok bolan, ona je davno, davno nastala.

FEDRO: Čega si se sjetila?

FEDRINICA: (stidljivo) Pa, kad smo ti i ja ašikovali.

FEDRO: Muke onako ašikovat, ti u sobi, ja na pendžeru.

FEDRINICA: (sjetno) Običaj, štaš?

FEDRO: Običaj? Ti Fedro se smrzavaj, a gospođa unutra naložila još vatru u furuni, plamen sobu obasjava.

FEDRINICA: (zadovoljno) Šta sam mogla, tako bilo.

FEDRO: Mogla si me pustit u sobu.

FEDRINICA: Kako jadan, šta bi komšilukrek'o?

FEDRO: Ne bi niko vidio, mrak je bio. Otvoriš prozor, ja uskočim, ti zatvoriš.

FEDRINICA: Babo bi me zakov'o za onaj prozor.

FEDRO: Da si ti mene voljela, pustila bi me, zato sam sad ovako mrljav. Isprehlađiv'o se.

FEDRINICA: De, Boga ti, projdi se prošlosti. Meni žao one Fatime, jadnica ni kriva ni dužna, najgore nastrada.

FEDRO: Hajde bona, da je onaj Omer ikakvo muško, spundrio bi Fatimu i onda umro ako mu se umire.

FEDRINICA: Fuuuuuj, sram te bilo. Pravi si onaj muški šovinista.

FEDRO: Sama si rekla da ti je nje najžalije.

FEDRINICA: Nisam mislila u tom smislu. Nego, udadoše je bez pitanja. Omera oženiše bez pitanja.

FEDRO: Eto, ja sam bolje prošao. Da me bogdo babo oženio bez ikakvog pitanja, samo mi doveo nekakvu.

FEDRINICA: (sebi u njedra) Da si ti mene bogdozaobiš'o u širokom luku, voljela bih nego išta... A opet, haj' znadni na šta bih ovarisala... Neka 'vako, pa dokle li, kako li...

SELEKTOR: Vahid Duraković

STRUČNI ŽIRI:

Slađana Zrnić
Jelena Kordić Kuret
Armin Omerović

**MODERATOR OKRUGLIH
STOLOVA:** Mirza Skenderagić

ORGANIZACIONI ODBOR:

Hasan Ajkunić
Senada Milanović
Nedžad Milanović
Suad Velagić
Edin Ćatić Bato
Ermina Musić
Antonio Džolan
Vahid Duraković
Tidža Čaušević
Elma Idrizović
Azra Karalić
Haris Haznadarević

ŽIRI PUBLIKE:

Sead Karadža
Edin Korjenić
Senad Jusić Čupo
Vanda Herceg
Minela Ugarak
Adin Kurbegović
Muris Bušatlić
Sanela Kolovrat
Dunja Boburov

DIREKTOR FESTIVALA:

Mirza Idrizović

ORGANIZATOR KULTURNIH

AKTIVNOSTI: Vahid Duraković

PR FESTIVALA: Azra Dževahirić

DIZAJN PLAKATA I NASLOVNICE

KATALOGA: Antonio Džolan

UREDNIK INTERNET STRANICE:

Edin Ćatić Bato

REDAKCIJA BILTENA:

Nedžad Milanović, urednik
Ermina Musić, tehnički urednik
Senada Milanović
Suad Velagić
Mirza Bušatlić
Belma Šabić
Ajla Sušić
Adin Kurbegović
Emina Duradbegović

FOTOGRAF FESTIVALA:

Edin Ćatić Bato

VOLONTERI:

Adem Ugarak	Adna Kurbegović
Aida Sušić	Ajna Krvavac
Amila Hamzić	Amina Alispahić
Amna Duradbegović	Arijan Duradbegović
Azra Halilović	Ela Jusufbašić
Emrah Bušatlić	Ines Fuka
Merima Mešić	Merjem Jusufbašić
Naida Bušatlić	Selma Huskić
Una Ugarak	Dženita Topčić

TEHNIČKA EKIPA:

Senad Imamović Struja
Edin Ćatić Bato
Mahmut Ždralović
Jusuf Hozić Caci – IMA IH JOŠ!

VAŽNI BROJEVI

-POLICIJA 122
-VATROGASCI 123
-HITNA POMOĆ 124
-PORTIRNICA KSC-a 030/509-722
-AUTOBUSNA STANICA 030/251-789
-DIREKTOR FESTIVALA 030/509-720
-UREDNIK BILTENA 061/796-877